HOSPITAL UNIVERSITARI
INSTITUT
PERE MATA
UNITAT DOCENT

PROTOCOL DE SUPERVISIÓ DELS ESPECIALISTES EN FORMACIÓ

INFERMERIA EN SALUT MENTAL

Versió: 03

Data : 15.05.2026

Elaborat per: M. José Algora i Marina García

Aprovat per la Comissió de Docència en data: 27.03.2023

Presentat al Comitè de Direcció en data: 27.03.2023

HOSPITAL UNIVERSITARI
INSTITUT
PERE MATA
UNITAT DOCENT

Objectiu del protocol

Descriure el **nivell de supervisió** requerit per a les activitats assistencials que desenvolupin els residents.

El protocol ha de ser conegut per tots els **residents** de l'especialitat i per **tots els professionals assistencials** de les diferents àrees on es formen els residents.

Aquest document està disponible per consulta a la web del centre.

Marc Legal

- Tota l'estructura del sistema sanitari ha d'estar en disposició de ser utilitzada per als ensenyaments de grau, formació especialitzada i continuada dels professionals.
- El deure general de supervisió es inherent a l'exercici de les professions sanitàries als centres on es formen residents.
    - *Article 104 de la llei 14/1986, General de Sanitat.*
    - *Article 34.b de la llei 16/2003, de 28 de maig, de cohesió i qualitat del Sistema Nacional de Salut*
    - *Article 12.c de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'Ordenació de les Professions Sanitàries.*
- Les comissions de docència han d'elaborar protocols escrits per a graduar la supervisió de les activitats que duguin a terme els residents en àrees assistencials significatives, amb especial referència a l'àrea d'urgències o qualsevol altre que es consideri d'interès.
- El protocols s'han de presentar als òrgans de direcció del centre per a que el /la Cap d'Estudis pacti amb ells la seva aplicació i revisió periòdica.
    - *Article 15.5 del RD 183/2008, de 8 de febrer, pel qual es determinen i classifiquen les especialitats en Ciències de la Salut i es desenvolupen determinats aspectes de sistema de formació sanitària especialitzada .*
    - *Article 15.5 del Decret 165/2015, de 21 de juliol, de Formació sanitària especialitzada a Catalunya*

Àmbit d'aplicació

Aquest protocol de supervisió és aplicable a **tots els residents** que estiguin desenvolupant el seu programa de formació sanitària especialitzada d'Infermeria a l'Hospital Universitari Institut Pere Mata

HOSPITAL UNIVERSITARI
INSTITUT
PERE MATA
UNITAT DOCENT

Afectarà tant a aquells residents que hagin obtingut una plaça a la nostra unitat docent com a aquells d'unitats docents externes que es trobin realitzant una rotació, degudament autoritzada, a la nostra unitat docent.

Deure de supervisió

El deure general de supervisió és **inherent als professionals** que presten serveis a les diferents unitats assistencials on es formen els residents. Aquests professionals estan obligats a informar els tutors sobre les activitats realitzades pels residents.

Els responsables dels equips assistencials dels diferents dispositius que integren la unitat docent han de **programar les activitats** assistencials dels residents en coordinació amb els seus tutors, per tal de facilitar el **compliment de l'itinerari formatiu** de l'especialitat i la **integració supervisada** dels residents en les activitats assistencials, docents i investigadores que es duguin a terme en aquestes unitats, amb subjecció al règim de jornada i descansos previstos per la legislació aplicable al respecte.

La Comissió de Docència i els òrgans de direcció han d'establir els mecanismes necessaris per facilitar el compliment de l'itinerari formatiu i la supervisió adequada dels residents a cada unitat o dispositiu pel qual roten residents.

Supervisió decreixent durant la residència

El sistema de residència implica la prestació professional de serveis per part dels titulats universitaris que cursen els programes oficials de les diferents especialitats en Ciències de la salut.

Aquest sistema formatiu suposa **l'assumpció progressiva de responsabilitats** en l'especialitat que s'estigui cursant i un **nivell decreixent de supervisió**, a mesura que s'avança en l'adquisició de les competències previstes en el programa formatiu, fins a arribar al grau de responsabilitat inherent a l'exercici autònom de l'especialitat sanitària.

En aplicació d'aquest principi rector, els residents han de seguir les indicacions dels especialistes que prestin serveis en els diferents dispositius de centre o unitat, sense perjudici de plantejar a aquests especialistes i als seus tutors totes les qüestions que suscitin com a conseqüència d'aquesta relació.

HOSPITAL UNIVERSITARI
INSTITUT
PERE MATA
UNITAT DOCENT

Com a normes generals:

1. Els residents tindran en totes les rotacions un **professional de plantilla** que supervisarà el seu treball.
2. La supervisió dels residents de **primer any** serà de **presència física.**
    - Serà responsabilitat dels especialistes que prestin serveis als diferents dispositius del centre o unitat pels quals estiguin rotant o prestant serveis d'atenció continuada els residents.
    - Els esmentats especialistes han de visar per escrit les altes, baixes i altres documents relatius a les activitats assistencials en què intervinguin els residents de primer any.
3. **A partir del segon any**, la **supervisió** serà **progressivament decreixent**.
    - A aquests efectes, el/la tutor/a del/la resident podrà impartir, tant a aquest/a com als especialistes que prestin serveis en els diferents dispositius del centre o unitat, instruccions específiques sobre el grau de supervisió requerida pels residents al seu càrrec, segons les característiques de l'especialitat i el procés individual d'adquisició de competències.
    - En tot cas, el/la resident té dret a conèixer als professionals presents a la unitat en la qual presti serveis i podrà recórrer i consultar als mateixos quan ho consideri necessari.

Graduació de la supervisió de les activitats assistencials

La capacitat per a realitzar determinades activitats assistencials per part dels residents té relació amb el seu nivell de competències i amb la seva experiència, en bona mesura determinada per l'any de residència en què es trobin. A més, la naturalesa i dificultat de l'activitat a realitzar és un determinant important. Aquests factors condicionen el **grau de supervisió** que necessiten.

Nivell 3. Supervisió alta

El/la resident té un coneixement teòric de determinades actuacions però no experiència. El/la resident observa i ajuda a l'especialista de plantilla que és qui fa l'activitat o el procediment.

Nivell 2. Supervisió mitjana

El/la resident té suficient coneixement però no la suficient experiència per realitzar una determinada activitat assistencial de forma independent. El/la resident fa l'activitat o el procediment sota supervisió directa* de l'especialista responsable.

Nivell 1. Supervisió baixa o a demanda

Les competències adquirides permeten al/la resident dur a terme actuacions de manera independent, sense necessitat de tutela directa. El/la resident executa i després informa l'especialista responsable. Sol·licita supervisió si ho considera necessari.

HOSPITAL UNIVERSITARI
INSTITUT
PERE MATA
UNITAT DOCENT

Nivell	Supervisió	Autonomia
1	Supervisió a demanda	Actua de manera independent, excepte en situacions puntuals.
2	Supervisió directa*	Sap com actuar però li manca experiència per a ser autònom/a.
3	Realitzat per l'especialista	Només te coneixements teòrics, pot observar i ajudar.

*Supervisió directa vol dir que l'especialista que està supervisant al/la resident coneix el que fa, intervé quan ho considera necessari i respon a les seves consultes o demandes d'intervenció. La supervisió directa no implica necessàriament que l'especialista estigui de presència física durant tota l'activitat o el procediment.

- Les activitats apreses en anys anteriors mantenen el Nivell de Supervisió previ a l'inici del següent any formatiu, per anar disminuint al llarg del mateix.
- Per a les activitats de nova realització, s'estableix sempre el Nivell de Supervisió màxima a l'inici de la rotació, independentment de l'any formatiu.

Quan un/a resident no assoleix les competències necessàries per a progressar en la seva formació, no es pot disminuir el Nivell de Supervisió de l'activitat en qüestió, havent-se de notificar aquest fet al tutor/a del/la resident, que podrà adaptar i redefinir els Nivells de Supervisió de la rotació fins que es comprovi que la progressió del/la resident garanteix la qualitat de la formació.

HOSPITAL UNIVERSITARI
INSTITUT
PERE MATA
UNITAT DOCENT

Nivell de supervisió de les activitats pròpies de l'especialitat

ACTIVITATS TRANSVERSALS	NIVELL DE SUPERVISIÓ	
	R1	R2
Valoració d'infermeria de la persona usuària de salut mental	3-2	1
Disseny de plans de cures d'infermeria individualitzats	3-2	1
Aplicació i maneig d'habilitats de relació terapèutica	3-2	2-1
Intervenció en situacions de crisi/urgència	3	2-1
Implicació activa en farmacovigilància: indicacions, administració i efectes secundaris	2	1
Intervenció grupal: - Participació en grups psicoeducatius d'infermeria - Tallers d'educació per a la salut - Intervenció amb famílies	3	2-1
Conèixer i aplicar protocols i procediments d'actuació de les diferents unitats hospitalàries i dispositius d'atenció comunitària	3-2	1
Conèixer i aplicar procediments relacionats amb la seguretat clínica	3-2	1

ACTIVITATS D'HOSPITALITZACIÓ BREU (R1) / SERVEI D'URGÈNCIES (R2) (i R1/R2 DURANT L'ATENCIÓ CONTINUADA)	NIVELL DE SUPERVISIÓ	
	R1	R2
Conèixer la dinàmica i funcionament de la unitat hospitalària (criteris d'ingrés, circuits intrahospitalaris i coordinació ambulatòria)	3-2	1
Conèixer els criteris ingrés voluntari i/o involuntari	3-2	1
Conèixer i completar els registres d'infermeria utilitzats en el servei d'urgències, si es produeix l'ingrés, durant el mateix i a l'alta	3-2	1
Conèixer la TEC; indicació, procediment i cures d'infermeria (pre i post)	3	2-1
Saber utilitzar tècniques de contenció verbal i física	3-2	2-1
Detectar i utilitzar signes d'alarma; conductes imprevistes, agitació i risc d'autolesió/autolític	3-2	2-1
Col·laborar i desenvolupar processos educatius adreçats a usuaris i les seves famílies	3-2	1
Conèixer i participar en intervencions dirigides a millorar la qualitat de vida, prevenir el deteriorament progressiu i la reincorporació a la comunitat	3-2	2-1

HOSPITAL UNIVERSITARI
INSTITUT
PERE MATA
UNITAT DOCENT

ACTIVITATS UNITAT DE REHABILITACIÓ HOSPITALÀRIA (R1/R2) (i R1/R2 DURANT L'ATENCIÓ CONTINUADA)	NIVELL DE SUPERVISIÓ	
	R1	R2
Conèixer la dinàmica de la unitat i el perfil dels pacients atesos	3-2	1
Oferir una atenció integral i individualitzada a l'usuari en els aspectes físics, psíquics i socials	3-2	2-1
Realitzar una valoració adequada de l'usuari, identificant necessitats i detectant problemes/canvis de conducta	3-2	1
Promoció d'hàbits de salut (exercici, dieta equilibrada, hàbits tòxics...)	3-2	1
Conèixer i participar en activitats de rehabilitació psicosocial, teràpia ocupacional i activitats recreatives	3-2	2-1
Promoure la reinserció social i comunitària dels pacients	3-2	1
Fer partícip la família de les cures i activitats de la unitat	3-2	1
Desenvolupar habilitats comunicatives adequades al perfil de pacients TMS o PCC	3-2	1
Coordinació amb la resta de membres de l'equip (psicologia, psiquiatria, treball social)	3-2	1

ACTIVITATS UNITAT DE REFERÈNCIA PSIQUIATRIA INFANTOJUVENIL/TCA (R1)	NIVELL DE SUPERVISIÓ	
	R1	R2
Conèixer l'organització de la unitat (organització de torns, reunions d'equip, coordinacions...)	3-2	
Identifica les patologies més prevalents a l'etapa infantojuvenil	3-2	
Identifica en pacient amb un TCA símptomes més prevalents (conductes de purga, exercici excessiu, rebuig del menjar, etc.) i desenvolupa estratègies d'intervenció adequades	3-2	
Realitza l'acolliment (pacient i família) i aporta informació a l'ingrés. Comunicant les característiques i dinàmiques pròpies de la unitat al pacient i família	3-2	
Realitzar una valoració adequada de l'usuari, identificant necessitats i detectant problemes/canvis de conducta	3-2	
Coneix i duu a terme actuacions i actituds destinades a establir una relació terapèutica basada en l'empatia i la confiança	3-2	
Participa en visites individuals i/o familiars realitzades per diferents membres de l'equip	3-2	
Adapta les intervencions d'infermeria segons el grup de població que s'atén	3-2	
Dissenya plans individualitzats fent servir taxonomia NANDA en diagnòstic, planificació d'objectius i intervencions	3-2	
Participa al taller psicoeducatiu que realitza infermeria	3-2	
Coordinació amb la resta de membres de l'equip (psicologia, psiquiatria, treball social)	3-2	

HOSPITAL UNIVERSITARI
INSTITUT
PERE MATA
UNITAT DOCENT

ACTIVITATS CENTRE DE SALUT MENTAL ADULTS (CSMA) (R2)	NIVELL DE SUPERVISIÓ	
	R1	R2
Coneixement del funcionament i la dinàmica del CSMA i els diferents dispositius que en formen part		1
Consulta d'infermeria individual (primeres visites i seguiments) i familiar		2-1
Visites a domicili amb l'equip d'infermeria		2
Conèixer els psicofàrmacs més habituals; indicacions, efectes desitjats, efectes secundaris, precaucions i farmacovigilància (antipsicòtics d'acció perllongada, liti…)		1
Realitzar seguiment dels tractaments farmacològics injectables		1
Conèixer i intervenir en programes de rehabilitació, reinserció i psicogeriatria		2-1
Col·laborar al programa de suport d'atenció primària		2-1
Coordinació amb altres dispositius i continuïtat de cures		2-1

ACTIVITATS CENTRE DE SALUT MENTAL INFANTOJUVENIL (R2)	NIVELL DE SUPERVISIÓ	
	R1	R2
Coneixement del funcionament i la dinàmica del CSMIJ i els diferents dispositius que en formen part		1
Conèixer les patologies mentals més freqüents a la infància i adolescència		2-1
Oferir atenció i suport a les famílies, implicant-les en el procés terapèutic del menor		2-1
Conèixer els psicofàrmacs més utilitzats en aquesta etapa, així com les seves característiques respecte a tolerància, efectes secundaris...		1
Completar els registres d'infermeria (variables antropomètriques, farmacovigilància…)		1
Promoure hàbits saludables no només en els menors sinó també les famílies (dieta, exercici, consum de tòxics, exercici…)		1
Coordinació amb altres dispositius sanitaris, socials o d'educació per tal d'assegurar la continuïtat de cures		2-1

HOSPITAL UNIVERSITARI
INSTITUT
PERE MATA
UNITAT DOCENT

ACTIVITATS HOSPITAL DE DIA D'ADULTS (R2)	NIVELL DE SUPERVISIÓ	
	R1	R2
Coneixement del funcionament i la dinàmica del centre, així com les indicacions d'ingrés i d'alta		1
Conèixer les patologies mentals més freqüents ateses en HD (T. de personalitat, afectius, psicòtics…)		1
Oferir una atenció integral i individualitzada a l'usuari en els aspectes físics, psíquics i socials		2-1
Realitzar una valoració adequada de l'usuari, identificant necessitats i detectant problemes/canvis de conducta		2-1
Desenvolupar habilitats comunicatives adequades a les característiques del cada pacient		2-1
Elaborar i executar plans de cures, valorant resultats i modificant-los, si cal		1
Conèixer els tractaments farmacològics més utilitzats (indicacions, administració, efectes secundaris...) i també psicoterapèutics		1
Promoure/afavorir la reinserció social i comunitària		2-1
Fer partícip la família de les cures i activitats de la unitat		2-1
Coordinació amb altres dispositius sanitaris, socials o d'educació per tal d'assegurar la continuïtat de cures		2-1

ATENCIÓ CONTINUADA: es realitza a la Unitat d'Hospitalització breu, Unitat de mitjana i llarga estada i servei d'urgències.
Les activitats i el nivell de supervisió són els especificats a les taules corresponents.